

## AMERİKAN SENDİKALARININ SİYASİ FAALİYETLERİ

Prof. Dr. John P. WINDMULLER (\*)

Cornell Üniversitesi, Sosyal Siyaset Fakültesi (A.B.D.)

T e r c ü m e :

Doç. Dr. Sabahaddin ZAIM

İstanbul Üniversitesi, İktisat Fakültesi

Umumiyetle, malûm olduğu veçhile, A.B.D. inde bir sosyalist parti veya bir işçi partisi gibi, sendikaların organik bir alâka ile bağlı buldukları siyasi bir teşekkül yoktur. Bu bakımdan, Amerika Birleşik Devletlerindeki işçi hareketleri, yarı asırdanberi işçi partileri ile sosyalist partilerinin bu sahada mühim bir rol oynadıkları birçok Avrupa memleketlerinin durumundan çok farklı olmuştur. Maamafih bu fikirden, Amerikan sendikalarının siyasetle ilgileri olmadığı ve bu sahada faaliyet göstermediği mânasını istihraç etmek hatâlı olur. Hakikatte Amerikan sendikaları siyasi meselelerde çok faal hareket ederler, fakat bu faaliyetlerindeki hareket tarzları ve metotları, ve hattâ bir dereceye kadar takip ettikleri siyasi gayeler, Avrupa'daki sendika teşekküllerinin siyasi faaliyet ve gayelerinden farklıdır. Bu sebeple Amerikan sendikalarının siyasi faaliyetlerinin mahiyetini tetkik etmeden önce Amerika'da bir işçi partisinin neden kurulmadığını kısaca ve ana hatlarıyla izah etmekte fayda mülâhaza ediyorum. Zira A.B.D. de bir işçi partisinin kurulmaması sadece tarihi bir anızdan ibaret değildir.

Amerikan işçilerinin siyasi bir işçi partisini arzu etmeyişlerinin en mühim sebebi 19. asırdaki tecrübelerine dayanır. 19. asır işçi tarihini tetkiki, çocukluk devresinde bulunan sendika teşekkülleriyle rekabet

(\*) Profesör Dr. John P. Windmuller A.B.D.'nin New - York eyaletinde bulunan CORNELL Üniversitesi, Sosyal Siyaset Fakültesi profesörlerinden olup, mezkûr fakültenin Milletlerarası Sosyal Siyaset Enstitüsünün de müdürü bulunmaktadır. İhtisas sahası milletlerarası Sosyal Siyaset meseleleri ile Kollektif pazarlık mevzularıdır. İsviçre'de bulunduğu esnada 1958 yılı Mart ayında Enstitümüzün davetlisi olarak İstanbul Üniversitesine gelmiş ve muntelif ders ve konferanslar vererek seminerler tertip etmiştir. Verdiği konferansların hier üçü de bu ciltte neşredilmiş bulunmaktadır.

halinde olan siyasî işçi partilerinin zaman zaman mevcut bulunduğunu ve fakat bu mevcudiyetlerinin çok kısa ömürlü olduğunu ve bazı yönlerden konjonktürel temevvüçlere tâbi olduğunu göstermektedir. Siyasî işçi partileri daha ziyade, iktisadî daralma veya buhran devrelerinde kurulmuşlardır. Zira bu devrelerde işçiler, sendikalarını, kendilerine belirli menfaatler sağhyamadığı ve onları müessir bir şekilde koruyamadığı için terketmişler ve kendilerine kapitalist sistemi yıkarak daha iyi hayat şartları sağhyacağına vadeden radikal ve hattâ hayalperest işçi partilerine, bu vaatlerin cazip görüldüğü devrelerde iltihak etmişlerdir. Diğer yandan iktisadî refah devreleri işçilerin kapitalist bir düzen içinde sosyal ve iktisadî bakımdan gelişebilecekleri kanaatini yeniden kuvvetlendirmiş ve bu devrelerde sendikaların üye miktarı, işverenlerden ücretlerini yükseltme ve iş şartlarını ıslah mevzuunda taviz alabilme hususundaki kabiliyetleri nispetinde artmıştır. Umumiyetle bu devre işçi teşekküllerinin istikrarsız olduğu bir devre olarak vasıflandırılır. Bu telâkki tarzı, 1880 yıllarında, depresyona karşı tamamen emniyette olmasa bile, ciddi bir depresyona karşı hayatiyetini devam ettirebilecek bir sendika hareketi meydana getirmek isteyen Amerikan İşçi Federasyonunun ilk liderlerinin zihninde yer etmiş bulunuyordu. Bu liderlerin inancına göre böyle bir sendika hareketi ancak radikal siyasî bir programa veya siyasî bir partiye bağlanmamak şartıyla tahakkuk edebilirdi. Bu şekilde AFL liderlerinin tâ bidayettenberi sendikaları sosyalist partilerin siyasî emelleri için bir vasıta olarak kullanmak isteyen İnkılâp taraftarlarına karşı cephe aldıklarını görürüz.

İkinci sebebi Amerikan cemiyetinin kendi bünyesinde bulabiliriz. A.B.D.'de, Avrupa'nın herhangi bir kısmına kıyasen sosyal sınıf farkları çok az ve sosyal sınıflar arasındaki seyyaliyet imkânları çok fazla olmuştur. Sosyal sınıf farklarının azlığı ve sosyal seyyaliyetin (mobilitenin) nispeten yüksek oluşu işçilerde sınıf şuurunun uyanmasını ve sosyalist prensiplere dayanan siyasî partilerin gelişmesini önlemiştir. Buna inzimanın, Amerika Birleşik Devletlerinin başlıca siyasî partileri olan Demokrat ve Cumhuriyetçi partiler ile onların selefleri, siyasî bünye ve programlarında oldukça yüksek bir seyyaliyet ve intibak kabiliyeti göstermişlerdir. Zamanlarına ait büyük problemlerin kendi cephelerine nasıl maledilebileceğini, bu meseleleri, muhalifleri bulunan sol kanattan nasıl çalabileceklerini bilmişlerdir. Aynı zamanda çok farklı menfaat grupları ile sosyal grupların sözcü ve liderlerini kendi bünyeleri içinde mezcutmeğe de muvaffak olmuşlardır. Meselâ Avrupa memleketlerinin bir kısmında 1920 lere kadar halledilemeyen âlemşumul, hür ve eşit oy verme hakkı, Amerika'da daha 1830 sonlarında kanunlaşmış bulunuyordu.

Üçüncü olarak, birçok beşeri ıstırapların mevcudiyetine, düşük ücretlerin, uzun iş müddetlerinin ve kötü iş şartlarının mevcut olmasına rağmen, Amerikan işçisi Avrupa işçisine kıyasen çok daha iyi durumda bulunuyordu. Nisbi olarak ifade edersek, Amerika hem mazide hem de bugün sermayenin işçiye olan nispetinin yüksek bulunduğu bir memleket olmuş ve emek unsurunun nisbi azlığı, 19 uncu asırda bile, bugünkü ölçülere göre düşük olmakla beraber o zaman için oldukça yüksek bir hayat seviyesine ulaşılmasını intaç etmişti. Bu husus ile siyasi bir işçi teşekkülünün mevcut olmayışı arasındaki münasebeti Werner Sombart'ın hâlâ cazibesini muhafaza eden "Warum gibt es in den Vereinigten Staaten keinen Sozialismus?" (Tuebingen, 1906) eserindeki kadar güzel belirten az olmuştur. Netice olarak, bir işçi partisinin teşekkülü için gerekli şartlar ya tamamen eksik olmuş veyahut da kifayetsiz bir mahiyet arz etmiştir ; buna mukabil Amerikan Cemiyetinin gerek bünyesinde, gerek inkişafında AFL liderleri için müspet ve şayanı kabul olarak mütalâa edilen birçok hususiyetler mevcut olmuştur. Bu liderlerin müşahede ettiği gibi Amerika cemiyeti kendi temel esasları dairesinde hareketi kabul etmek, sür'atli ve çok aşırı tahavvüller husule getirmeğe çalışmamak şartıyla, bir serdika hareketine müsait bulunuyordu. Başka bir ifadeyle denebilir ki, Amerikan sendikacıları (geçen zamanların kendilerini haklı gösterdiği veçhile) mevcut olan eksikliklerin izalesi ile mutlak olarak zarurî bulunan gelişmelerin başka bir sisteme mahal kalmadan, mevcut olan sistem içinde tedricen ve başarıyla tahakkuk edebileceğine inanyorlardı.

İşte AFL faaliyetlerini bu esaslara istinat ettirmiş ve cemiyetteki mevkiini bu suretle tahkim etmişti. Gerçi, Amerikan sendikaları için işçilerin hak ve menfaatlerini daha iyi temin hususunda, baş vurulan en mühim vasıtanın gerek mazide ve gerek bugün işverenlerle yapılan kollektif pazarlık sistemi olduğu bir hakikattir; yine ücretlerin yükselmesi ve iş müddetlerinin kısaltılması gibi iktisadi gayelerin sendikaların başlıca iştigal konusunu teşkil ettiği hususu da aynı derecede doğrudur. Fakat bu hiçbir zaman AFL'in siyasetle ilgilenmemesi veya her türlü siyasi faaliyetlere cephe alması mânasına gelmemiştir. Bilâkis bu hususta, gerek A.B.D. de gerek hariçte daima mevcut olan yanlış telâkkiye rağmen AFL. sendikacılığın muayyen bazı gayelerine münhasıran işverenle yapılan kollektif pazarlık yoluyla vanlamıyacağını idrak ettiğinden, kuruluşunun tâ bidayetinden itibaren mesai ve gayretlerinin büyük bir kısmını siyasi sahaya hasretmiştir. Sadece AFL siyasi faaliyetini muayyen bir partinin istikbaline bağlamak yerine mevcut her iki parti-

nin hiçbirleriyle kat'î bir bağlantı kurmaksızın onlardan mümkün olan istifadeyi sağlamayı tercih etmiştir.

Bu noktanın Amerikan sendikacılık tarihinde çok mühim bir hususu teşkil ettiğini zannederim. Almanya'da sendikalar gerek eskiden, gerek bugün Sosyal Demokrat Parti ile o kadar içiçe girmiş durumdadır ki siyasî emelleri, partininkine kıyasen daha mutedil olmakla beraber yine de, birçok bakımlardan S.D.P. nin başan ve hezimetleri onlara da aynen tesir etmiştir. Bu husus 1906 da Alman sendikalarının parti karşısında kısmen istiklallerini elde etmesinden sonra da değişmemiştir. İngiltere'de İşçi Partisi sendikalar tarafından kurulmuştu ; bu sebeple zaman zaman arzu etmiş dahi olsalar kendi eserleri mesabesinde olan partiden kendilerini tecrit edememişlerdir. Fransa, İtalya ve İskandinav memleketlerinde, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'da ve tabiatıyla Avusturya'da sendikalarla sosyalist partiler arasındaki bağlar o kadar sıkıydı ki, haddizatında sosyalist partiler sendikaların dilediği şekilde hareket etmekte ve böylece hürriyetlerini tahdit etmiş bulunmaktaydılar. A.B.D. de ise bunun tam aksine " particilik - yapmamak ", işçilerin siyasî fefesi haline gelmişti. Particilik yapmamaktan kasıt, sadece bir işçi partisi veya sosyalist parti ile işbirliğini reddetmekten ibaret olmayıp, aynı zamanda Demokrat ve Cumhuriyetçi partilerden biriyle devamlı işbirliğini de reddetmek mânasını tazammun ediyordu. Bunun mânası işçilerin herhangi bir zamanda, en fazla istifade edeceklerini umdukları partiyi desteklemeğe hazır olmalarıydı. Daha açık ifadesiyle, siyasî seçimlerde iktisadî ve siyasî kanaatleri sendikaların kısa vadeli gayelerine çok yaklaşan ve işçi meselelerinin müzakere konusu olduğu anda sendikaların görüşü lehinde rey verebilecek adayları, işçilerin desteklemeğe hazır bulunması demektir. Siyasî adayların, işçiler tarafından desteklenmesinde, ya bu adayların sarîh bir şekilde işçi - taraftan olarak tanınması hususunun veya bir evvelki teşri devrede, muhtelif işçi meselelerinin müzakeresinde işçi görüşü lehinde verdiği rey miktarının esas tutulması, işçilerin siyasî faaliyetlerinde particilik yapmamak şeklindeki telâkkinin tatbikatına taallük eden bir metottur. Diğer bir metot da, işçilerin kendi buluşu olmayıp, sadece bu usulü gayet iyi tatbik eden diğer siyasî gruplardan örnek aldıkları, " adaylarla, kendilerini desteklemek hususunda pazarlığa girişmek ve şahsan görüşüp anlaşmak " şekliydi. Bu metot A.B.D. de " Lobbying " diye ifade edilmektedir. Lobby Meclis binasında mebusların celse arasında özel olarak toplanmak üzere buluştukları ön salona verilen adıdır. Zamanla bu terim, bir mebusa hattâ o zaman hükûmet büyüklerinden birine tesir icra etmek için başvurulan bütün usulleri, ihtiva eder hale gelmiştir. Yâni, bir fert veya grup-

la, işçilerin noktai nazârını (veya başka bir siyasi grubun noktai nazârını) kabul ve müdafaa etmesi için, müstakbel seçimlerdeki seçim kampanyasında kendisini desteklemek vaadinde bulunmak, aksi halde ise kendisine karşı muhalif kampanyaya girişileceği tehdidini ileri sürmek suretiyle gayriresmi olarak yüzyüze yapılan şifahî temasları ve anlaşmaları ifade eden bir tâbirdir. " Lobbying " metoduna, işçi lehindeki kanun tekliflerinin kabulünü veya işçi menfaatleri aleyhindeki kanun tekliflerinin reddini sağlamak için başvurulur. Bu iş gayriresmi bir şekilde yapılır ve âmme efkânından ekseriya gizli tutulduğu için müessiriyeti fazla değildir; bu usulde teşrii meclisin âzalarını (yâni âyan ve mebusan meclisi üyelerinden, bilhassa müstakbel seçimlerde işçilerin rey'ine muhtaç olanları), işçilerin, seçimlerde reylerini leh veya aleyhte kullanmak suretiyle dostlarını mükâfatlandırmak ve düşmanlarını cezalandırmak kudretine sahip olduklarına ikna edecek şekilde hareket edilir. Diğer siyasi tazyik gruplarının çoğu gibi A F L de çok geçmeden (lobbying) usulünün, meclisteki yerlerinden emin olmayan üyeler, yani seçim bölgelerindeki teşkilâtlı seçmen gruplarının arzu ve menfaatlerini dikkate almadan devamlı olarak seçimi kazanma şansı olmayan mebus adayları için çok kuvvetli bir politika silâhı olarak kullanılabileceğini anlamıştır.

A F L ' in ilk liderlerinin siyasi faaliyetlerinde tatbik ettikleri üçüncü bir metod da üyelerini siyasi işler hususunda eğitime tâbi tutmaktır. Sendikalar bu yoldaki çalışmalarında, sosyal reform hususundaki şumutlû plânlarını işçilere câzip kılmak için aynı şekilde eğitime önem veren ve fakat bu mevzuda ancak kendileri kadar başarı sağlayan Sosyalist veya işçiler tarafından desteklenen buna benzer grupların rekabetiye karşılaşmışlardır. Sendikaların siyasi eğitimi kaideten mahalli veya muntaka (muhtemelen idari muntaka) sendikalarına inhisar ediyordu. Bu eğitimin müessiriyeti bir bakıma, bunların Amerikan işçilerinin reylerini, sadecê kendilerini işçi ve sendika üyesi olarak ilgilendiren menfaatler istikametinden ziyade, ailevî ve komşuluk münasebetleri, dinî alâkaları, veya millî menşeleri v.s .ile ilgili menfaatler istikametine tevcih etmelerinden dolayı kısır kalıyordu. Bundan başka Amerikan işçileri ekseriya sendika liderlerinin siyasi tavsiyelerinden, biraz da haklı olarak, iğbirar duymuşlardır. Bunun sebebi karar vermek hususunda hür bırakılacakları yerde kime rey vereceklerinin kendilerine dikte ettirilmek istenmesiydi.

Kendi federasyonlarının, kütleli istihsalde bulunan büyük sanayi kollarındaki milyonlarca vasıfsız ve yarı vasıflı işçileri sendikalaştırma hususundaki tesirsiz ve biraz da isteksiz faaliyeti karşısında tatmin ol-

mayan bir kısım AFL liderlerinin 1935 yılında ikinci bir sendika federasyonunu kurması, sadece meslek sendikalarının prensiplerinden (sanayi sendikalarına muhalif oluşu gibi) inhirafı değil, fakat aynı zamanda partililik yapmamak prensibinden de ayrıldığını gösteriyordu. Başka-  
 hare popüler olan C I O rumuzlarını kullanmak için Congress of Industrial Organizations (Sanayi teşekkülleri kongresi) adını alan Genç Sanayi Organizasyon Komitesi (Committee for Industrial Organization) iki ana partiden biri olan Demokrat partiyle Reiscumhur Roosevelt zamanında çok yakın bir münasebet tesis etti. Bu suretle AFL'in partililik yapmamak hususundaki siyasi faaliyet düsturu zedelenmiş olacaktı. 1935 tarihli National Labor Relations Act - Milli İşçi Münasebetleri Kanunu (Wagner Act) gibi işçi lehindeki mevzuatın isdarından ve kendilerine karşı sempatik davranan bir hükümetin ondan önceki tarihi devrelerde tatbik edilen hattı hareket tarzından tamamen farklı olarak iktisadi hayata müdahaleyi kuvvetle teşvik etmesinden faydalanan CIO, eski AFL içindeki meslek sendikalarının hiçbir zaman göstermediği bir şevk ve cesaretle siyasi faaliyetlere girişti.

New-York eyâletinde CIO sendikalarından bir grup, genel seçimlerde Demokrat Partiyi ve Roosevelt'i destekleyen ve fakat New-York eyaletinin siyasi hayatında yarı müstakil bir rol oynamağa çalışan Amerikan İşçi Partisinin kurulmasına yardım ettiler. (1940 yıllarında Amerikan İşçi Partisine komünistler hâkim oldu ve sendikaların çoğu bu partiye olan yardımlarını kestiler. Kadın elbise sanayi (Konfeksiyon) işçileri sendikası gibi bazıları yeni kurulan Liberal Partiye girdiler, diğerleri ise siyaset sahasında müstakilen hareket etme hususundaki çok kısa süren bu tecrübeden sonra tekrar Demokrat Partinin saflarına döndüler.)

CIO milli çaptaki faaliyetlerinde, başlıca fonksiyonları seçimler sırasında işçi dostu olan adayları işçiler tarafından teşkilâtli bir şekilde desteklemeyi sağlayacak olan özel mahiyetteki sendika gruplarının teşkilinde çok müessir olmuştur. Bu grupların en mühimmi CIO Siyasi Faaliyet Komitesi (CIO Political Action Committee) dir. Bu komite 1944 de Roosevelt'in yeniden seçilmesinde ihtilâflara yol açan önemli bir rol oynamış ve 1948 de Truman'ın seçilmesinde de müessir olmuştur.

Fakat partililik yapmama prensibini gevşeten yalnız CIO olmamıştır. Reiscumhur Wilson'un iktidara geçişinden, yani 1912 yılından itibaren sendikaların Demokrat Parti ile olan münasebetleri Cumhuriyetçi Parti ile olan alâkalarına nazaran çok daha sıkı ve yakın olmuştur. Diğer bir ifadeyle, CIO nun kuruluşundan çok evvel AFL'in çoğunluğu Demokrat Partinin Liberal şimal kanadına çok yaklaşmıştır. Esasen işçi-

lerin gerek Demokrat, gerek Cumhuriyetçi adayları desteklemekten vazgeçtikleri 1924 seçimleri müstesna, umumiyetle Demokratlar işçilere Cumhuriyetçilerden daha fazla yakınlık göstermişlerdir. İşçilerin umumiyetle Reiscumhur Hoover zamanındaki Cumhuriyetçi partinin ahmakça iktisadi politikasına attettikleri felâketli iktisadi buhran yıllarını hemen takiben başlayan New Deal siyaseti sendikaların Demokrat Parti ile olan bağlarını çok kuvvetlendirdi ve hattâ 1932 den sonra AFL bile genel seçimlerde partililik yapmamak hususundaki an'ânevi siyasetinden hissedilir derecede inhiraf etmeğe başladı. Bunun dışında AFL de 1930 yıllarında siyasi faaliyetlerinin vüs'atini arttırdı. Bu hattı hareket değişikliğinde, kısmen siyaset sahasını kayıtsız şartsız CIO'nun hâkimiyetine terketmek istemeyişinin rolü olmakla beraber, daha ziyade hükümetin sınıai ve iktisadi hayatta gittikçe daha kuvvetli bir rol oynamaya başlaması müessır olmuştur. Hâkimiyetin gittikçe mahalli devletlerden ziyade Federal hükümette temerküz etmesi, sınıai münasebetlerin her sahasında hükümetin her zamankinden daha nüfuzlu bir hale gelmesi, işçilerin çeşitli fonksiyonlarını ifa etmek ve refahlarını temin etmek hususunda hukuki ve idari organların gittikçe ehemmiyet kespilmesi, sendikaların siyasi faaliyetlere her zamankinden çok daha fazla önem vermelerini zarurî kılmıştı.

İkinci harp sonu gelişmeleri, işçilerin Demokrat Partili hüviyetini kuvvetlendirmiştir. Bu harpten önce ve bu harp sırasında sendikalara muhalif olan siyasi gruplar ancak an'âne ve cılız başarılar kaydedebilmiştir. Fakat 1945 de burada izahı güç olan çeşitli âmiller neticesinde durum değişmiştir. 1946 da Cumhuriyetçiler mebusan meclisinde çoğunluğu ele geçirmişler ve bunu takip eden yılda eski Milli İş Münasebetleri Kanununu N L R A (Wagner Act) Taft Hartley kanunu ile büyük bir değişikliğe tâbi kılmışlardır. Bu kanunun gayesi, 1935 Wagner Kanunu ile işçiler lehinde bozulduğu iddia edilen işçi - işveren münasebetlerindeki hukuki muvazelenin yeniden sağlanmasıydı. Reiscumhur Truman'ın vetosuna rağmen kanunlaşan Taft - Hartley kanununa karşı işçilerin reaksiyonu koyu bir düşmanlık şeklinde tecelli etti. İşçiler bu hüncülerini ancak 1948 seçimlerinde Demokrat Partiyi ve bilhassa Reiscumhur Truman'ı bütün kuvvetleriyle desteklemek suretiyle biraz teskin ettiler. Birçoklarının tahminleri hilâfına Demokratlar seçimi kazandığı vakit, işçiler Truman'ın bu beklenmedik zaferinde büyük payları olduğunu belirttiler. Gerek AFL, gerek CIO seçimlerde Demokrat Partiyi desteklemişlerdi; her iki federasyon da CIO'nun "Siyasi Faaliyet Komitesi" (P A C.) ve AFL'in yeni kurmuş olduğu "İşçi Siyasi Eğitim Birliği" (Labor's League for Political Education) işçi reylerini toplu olarak istedikleri tarafa verdirmek-

ğe çalışmışlardı ve her iki organda da muhtemelen, artık sendikaların siyasi kudretlerinin hiçbir partinin ihmal edemeyeceği bir seviyeye vardığı kanaati hasil olmuştu. O zamanlar Profesör *Adolf Stürmthal*'in "*Portrait der Amerikanischen Gewerkschaften*" adlı kitabında belirttiği gibi: "Seçim zaferi sendikaların itimadı nefsinin son derece arttırdı; yakın gelecekte artık sendikaların şiddetle muhalefet ettikleri bir reisicumhurun seçilebileceğini tahayyül etmek güçtür. Truman'ın seçimi şu hususta sarahatle belirtmiştir ki, sendikaların siyasi nüfuzlarını eski usulleri gereğince mevcut partiler vasıtasıyla hissettirebilmeleri mümkündür ve bu sebeple bir İşçi Partisinin teşkili lüzumsuzdur."

Fakat bu tarihten dört yıl sonra, 1956 seçimlerinde, sendikaların muhalefet ettikleri bir aday, seçilmemesi için sendikaların en az 1948'deki mesailerini nispetinde çalışmalarına rağmen, reisicumhur seçildi. Gerçi herhangi bir Demokrat adayın 1952 ve 1956 seçimlerinde Eisenhower'ı mağlûp edip edemeyeceği, veya aynı unsurların bir araya gelmesiyle yine aynı neticenin elde edilip edilemeyeceği hususu şüphe götürür. Fakat muhakkak olan cihet her iki seferde de sendikaların destekledikleri adayın muvaffak olamaması ve seçimi kaybetmiş olduklarıdır. Sendikaların bu husustaki gayreti hakikaten çok fazla olmuştu. 1952'de gerek AFL, gerek CIO'nun yıllık kongrelerinde Stevenson'un desteklenmesine karar verilmişti. AFL için bu karar önemli bir adım teşkil ediyordu. Zira o âna kadar hiçbir AFL kongresi resmen bir reisicumhur adayını desteklemeğe karar vermemişti. 1956'da AFL ve CIO birleşip AFL-CIO adı altında bir tek federasyon haline geldiği zaman genel bir kongre toplanmadı. Zira AFL-CIO kongresi iki yılda bir toplanacaktı. Bu sebeple AFL-CIO icra komitesi Demokrat Partiyi kuvvetle tasvip etmişti. Bundan başka 1952'de CIO'nun (PAC) *Siyasî Faaliyet Komitesi* ve AFL'in (LLPE) *İşçi Siyasî Eğitim Birliği* Stevenson için rey verilmesini ve kampanya masraflarına iştirâk edilmesini fiilen istemişti; 1956'da yeni teşekkül eden AFL-CIO Siyasî Eğitim Komitesi (COPE) de aynı şeyi yapmıştı. Bu sebeple işçiler tarafından şiddetle muhalefet edilen bir adayın Reisicumhur seçilemeyeceği kanaatinin yanlış olduğu görülmektedir. Diğer yandan, şu hususu da ihmal etmeden hemen belirtmek gerekir ki 1952 seçimlerinde Cumhuriyetçiler hem Reisicumhurluğu, hem de mebusan meclisinde ekseriyeti elde etmelerine rağmen, 1956 seçimlerinde Demokratlar hiç olmazsa mecliste ekseriyeti sağlamışlar ve bu neticenin sağlanmasında sendikaların siyasî faaliyeti muayyen ölçüde müessir olmuştur. Maamafih bu hususun kat'iyeti oldukça şüphe götürür.



Amerikan işçisinin, kendisini sosyal ve siyasi bakımdan sarahaten tarif edilebilen bir işçi sınıfının üyesi olarak telâkki etmediğine dair mebzul delâilin mevcut olduğunu sanıyorum. Bu sebeple Amerikan işçisi reyini kullanırken ne kendi reyi ile sendikasının siyasi bir kudret olarak teşekkülüne tesir edeceğini, ne reyinin tevlit etmesi muhtemel iktisadi neticeleri dikkate alır, ne bir işçi veya sınıf şuuruna sahip bir proleter olarak hareket eder, ne de sendika liderlerinin bu husustaki tutumuna muhakkak riayet eder. Onun reyini tayinde muhtelif faktörler bir arada tesir icra eder. Bu unsurlar, an'aneleri, ebeveyni, eşi, men-sup olduğu klisesi, mahalli problemleri, iktisadi şartları, komşuluk münasebetleri, aday'ın şahsiyeti vs. gibi hususlardır. Bunun dışında o da diğer birçok Amerikalılar gibi reylerini dağımk olarak verir, yani muayyen bir mevki için Cumhuriyetçi Partinin adayına reyini verirken, diğer bir mevki için de Demokrat Partinin adayına reyini verebilir. Bu faktörlerin tesiri karşısında sendikaların, üyeleri üzerindeki siyasi tesirleri çok mahduttur ve bu sebeple seçim mahallerindeki üyelerinin reylerini toplu olarak istedikleri istikamete sevk edebilmeleri beklenemez.

Umumiyetle sendikaların takip ettiği siyasi faaliyet metodlarının artık iyice sarahat kespittiği görülmektedir. Şöyle ki, işçiler bugün yaptıkları gibi mevcut büyük partilerden biri veya her ikisi ile işbirliği yaparak kendi menfaatlerini sağhyabıdığı müddetçe, işçiler tarafından benimsenerek üçüncü bir parti vasıtasıyla müstakilen siyasi faaliyette bulunmanın tehlikelerine ve rizikolarına katlanmağa lüzum görmez. Böyle bir partinin, kazanma şansını elde edebilmesi, yani siyasi iktidarda önemli bir iştirâk sağhyabilmesi için, icabında küçük işverenleri ve çiftçileri dahi içine alacak büyük halk kütlelerine cazip gelecek bir programa istinat etmesi gerekir. Fakat bu esas dahilinde mevcut partilerin, hususiyetle Demokrat Partinin programından çok farklı bir program tanzim etmek güç olur. Bu sebeple işçilerin realist bir görüşle hareket ederek, ancak Demokrat Parti vasıtasıyla millî çapta en fazla müessiriyet sağhyabilecekleri kanaatine vardıkları anlaşılmaktadır. Ancak her iki partiden de bir fayda temini melhuz olmadığı zamanlarda daha bağımsız bir siyaset takip edilmesi tercih edilebilir.

Bugünkü şartlar altında bile sendikaların Demokrat Parti ile olan bağları gerektiği kadar kuvvetli değildir. İşçiler herhangi bir Demokrat aday'ın işçiler tarafından otomatikman destekleneceği telâkkisinin yerleşmesini istemezler. Sendikalar siyasi faaliyetlerinde particilik yapmama hususundaki şifahi taahhütlerine bağlı kaldığı müddetçe bu durum, işçilere en fazla faydalı olan adayın desteklenmesi mânasına gele-

çektir. Demokrat Partinin, işçiler tarafından desteklenmeyi arzu ettiği takdirde, daima işçi menfaatlerini dikkate almak ve işçileri unutmamak gerektiğini dikkate alması için, sendikalar manevra yapabilecek vaziyette bulunmayı isterler. (Tek tük münferit bazı sendika liderlerinin Cumhuriyetçi parti ile yakın münasebetlerini idame ettirdikleri görülmekte ise de, Cumhuriyetçi Partinin sendika ileri gelenlerinin mühim bir kısmını tekrar elde edebileceği veya elde etmeğe çalışacağı çok şüphelidir.)

Sendikalar Demokrat Partiye yaptıklarının «semeresiz kalmaması için parti içinde gittikçe daha faal bir duruma geçmekte ve kendilerine uygun bir politikanın takip edilip edilmediğini ve seçilen parti adaylarının işçi taraftan olup olmadığını kontrol etmektedir. Bu gibi parti içi faaliyetler çok önemlidir. Zira federal devletle eyaletlerin seçimle idare edilen mevkileri için her partinin kendi namzetlerini seçtiği parti aday seçimleri, ekseriya seçimlerin bizatihi kendisi kadar kat'î mahiyette önemli haktır. Saniyen partilerin hiçbiri merkezi bir bürodan idare edilmez: bilâkis siyasi kudret ademi merkezîyet esasına göre dağılmıştır ve bu sebeple bir Demokrat ve bir Cumhuriyetçi parti yerine her eyalette birer tane olmak üzere 48 tane Demokrat ve 48 tane de Cumhuriyetçi Partinin mevcut olduğunu söylemek pek hatâlı olmaz. Bu sebeple parti merkezi organına müessir olmak, bu partinin müntehip kollarının her birine tesir edebilmiş olmayı tazammun etmez. Üçüncü bir nokta olarak, Amerikan seçimlerinin hususiyeti zikredilebilir. Zira bu seçimlerde seçmenler muhtelif partilerin aday listelerine toplu olarak rey vermez (aday listelerini ve her adayın listedeki yerini parti tayin etmez); bunun yerine seçmenler parti namzet listelerindeki münferit adaylar arasında tercih yapabilir. Ekseri halde münferit adaylar sırf Demokrat veya Cumhuriyetçi olduklarından değil, fakat çok daha başka ve bazan daha önemli muhtelif âmiller neticesinde seçimi kazandığı için, A.B.D. de teşrii vazifeye seçilen siyaset adamları kendilerini Almanya'da, Büyük Britanya'da ve belki de Türkiye'de olduğu gibi bir nevi parti disiplini ile bağlı addetmez. Dolayısıyla da mahalli, muntakavi ve bölgevi menfaatler, bir kanun teklifinin müzakeresinde teşrii meclis üyelerinin verecekleri reylerde, kendi partilerinin tutumundan daha fazla müessir olur. Bu sebeple işçilerin, potansiyel siyasi kudretlerinden pratik ve kendilerine faydalı olan neticeler sağhyabilmesi için parti içinde mahalli kademelerde (parti ocakları ve parti bucakları gibi) çalışmaları esastır.

Tabiatıyla aynı zamanda eski ve tecrübe edilmiş (Lobbying) usu-

lünün de ihmal edilmemesi gerekir. Teşrii Meclis üyelerinin işçi hareketleri bakımından önemli olan meselelerde işçi menfaatlerini gözetmevi ihmal etmemelerini sağlamak için gerek AFL-CIO, gerek bazı münferit sendikalar, Washington'da ve ekseriya da muhtelif eyalet merkezlerinde teşrii meclis üyeleriyle teması sağhyacak daimi bir mümessil bulundurur. Son yıllarda işçiler bu "lobby" tekniğinin yeni bir şeklini ortaya çıkarmışlardır. Bu usule göre, sendikalar teşrii organlar nezdindeki temsilcilerini gündelik faaliyetlerinde takviye etmek için arasına o mahallin işçi seçmenlerinin, çok kalabalık gruplar halinde teşrii meclis üyelerinin meclisteki çalışma odalarına gitmesini sağlamaktadır. Sendikalann mahalli sendika idarecileriyle alelümum işçilere; muhtelif başşehirilere yaptırtdıkları bu ziyaretlerin manası, teşrii meclis üyelerine, seçim mirtakalarında işçilerin mevcut olduğunu ve sendika menfaatleri lehindeki muhtelif kanun tekliflerinde kullanacakları oy şeklinin (müspet veya menfi), müteakip seçimlerde bu seçmenlerin kendileri için verecekleri reye müessir olacağını anlatmaktadır.

İşçilerin siyasi problemlere olan alâkasını arttırmak için bir kısım sendikalar COPE nin yardımıyla, bir kısmı da kendi imkânlarıyla, kendi eğitim programlarının bir kısmını günün siyasi meselelerine ve parti teşkilâtlarındaki dahili çalışma usullerini öğretmeğe hasretmektedir. Seçimlere takaddüm eden günlerde, teşrii meclis üyelerinin mecliste verdiği reylerin müteferrik bir şekilde tasnif edilmiş listesi sendika üyelerine dağıtmakta ve aynı zamanda bu liste hakkındaki kıymet hükmü ve sendikanın (müspet veya menfi) tavsiyesi de birlikte zikredilmektedir. Umumiyetle mahalli sendika, adayları kendi içtimalarına davet etmekte ve ekseriya üyeler bu toplantılarda kendi programlarını izah etmek ve sendika üyeleri tarafından sorulan sualleri cevaplandırmak imkânını bulmaktadır. Hemekadar Taft - Hartley kanunu sendikaların muayyen şekillerde adaylara yapacakları malî yardıma müsaade etmiyorsa da, sendikalar muayyen ölçüler dahilinde, dost telâkki ettikleri adayları, seçim masraflarını finanse etmek suretiyle de, desteklemeğe çalışacaktır.

Amerikan sendikaları yukarda zikredilen metodlarla siyasi faaliyetlerini icra ederler ve hiç şüphesiz bu yolda da devam edeceklerdir. Bu konferansında sizlere Amerikan işçisinin tam manasıyla ne siyasi, ne de gayri siyasi olduğunu, fakat bunun tam aksine siyasetle çok yakından ilgili bulunduğunu anlatmağa çalıştım. Esasen takip edilecek başka bir yol tahayyül etmek güçtür. Birbiriyle çatışan birçok menfaat ve baskı gruplarının mevcut olduğu modern devlet sisteminde; işçiler siyaset sahasını tabiatıyla ihmal edemez. Teşrii mekanizma her yıl sendikaları doğrudan

doğruya ilgilendiren veya onlar için hayati ehemmiyeti haiz olan muhtelif kanun, lâyiha, proje ve teklifleriyle meşgul olur. Eğer işçiler kendilerini tamamen iç işlerine, kollektif pazarlık mekanizmasına ve işverenle olan münasebetlerine hasretmiş olsa, âzamî iş müddetlerine, asgarî ücretlere ve iş münasebetlerine taallük eden kanunlarla işçileri koruyucu mevzuat ve sosyal güvenlik mevzuatının ısdarında kendi lehlerinde hiçbir tesir icra edemezlerdi. Diğer bir ifadeyle, eğer işçiler siyasi meselelerle uğraşmaktan kasten menedilir veya bu hususu kendileri ihmal ederlerse, üyelik vecibelerini ve mesuliyetlerini lâıykıyla yerine getiremez ve getirmeleri mümkün de olmaz. Bu sebeple bana öyle geliyor ki, eğer modern demokratik bir devlet, işçilerin siyasi meselelerle uğraşmak hususundaki asli haklarını tanımazsa, hem kendi istinat ettiği demokratik prensipleri zedelemiş, hem de geniş bir vatandaş topluluğuna haksızlık etmiş olur. En doğrusu hür sendikacılık hareketini, demokratik bir hükümetin en önemli ve müessir dayanaklarından biri olarak kabul etmektir.